

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Národní energetické politiky členských zemí EU

Mgr. Veronika Zapletalová

Katedra mezinárodních vztahů a evropských
studí

Mezinárodní politologický ústav MU

19.10.2011

MVZ 442

3 +2 národních zájmů národních států

- Leimbach – Müller (2008): bezpečnost dodávek, ekonomická efektivita, environmentální udržitelnost + svobodná volba ve výběru energetických zdrojů (VB) + sociální faktor nastavení energetiky (Fr)
- = vzniká solidní základna pro EEP, ALE „d'ábel je skrytý v detailech“
- Základní rozdíl v přístupech u „velké 3“ (ambice ovlivňovat a tvarovat celou EEP, proaktivní přístup) x např. Hu, Sp, It, Pol (ambice nižší, spíše snaha upravovat již existující návrhy)
- Vazba mezi mírou soběstačnosti a touhou po silné EEP (VB x Pol)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

UNIVERSITA
MASARYK
BRNO

Unijní energetické cleavages

- Laseur (2008):
 - Stupeň závislosti na importu
 - Nastavení energetického mixu
 - Koncentrace na aktivity vlastního trhu
 - Vztahy s Ruskem
-) vznik menších energetických politik EU?

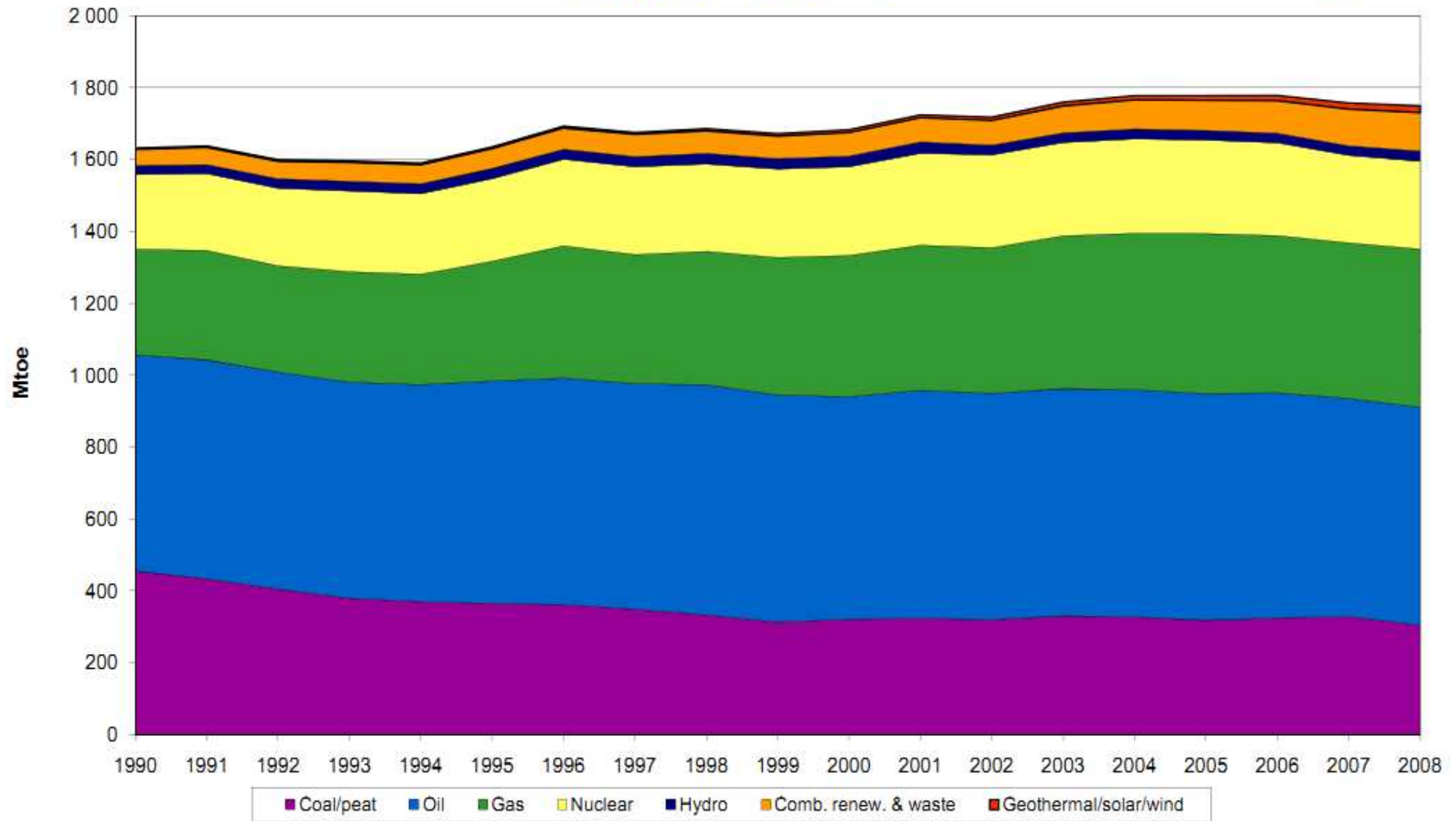
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

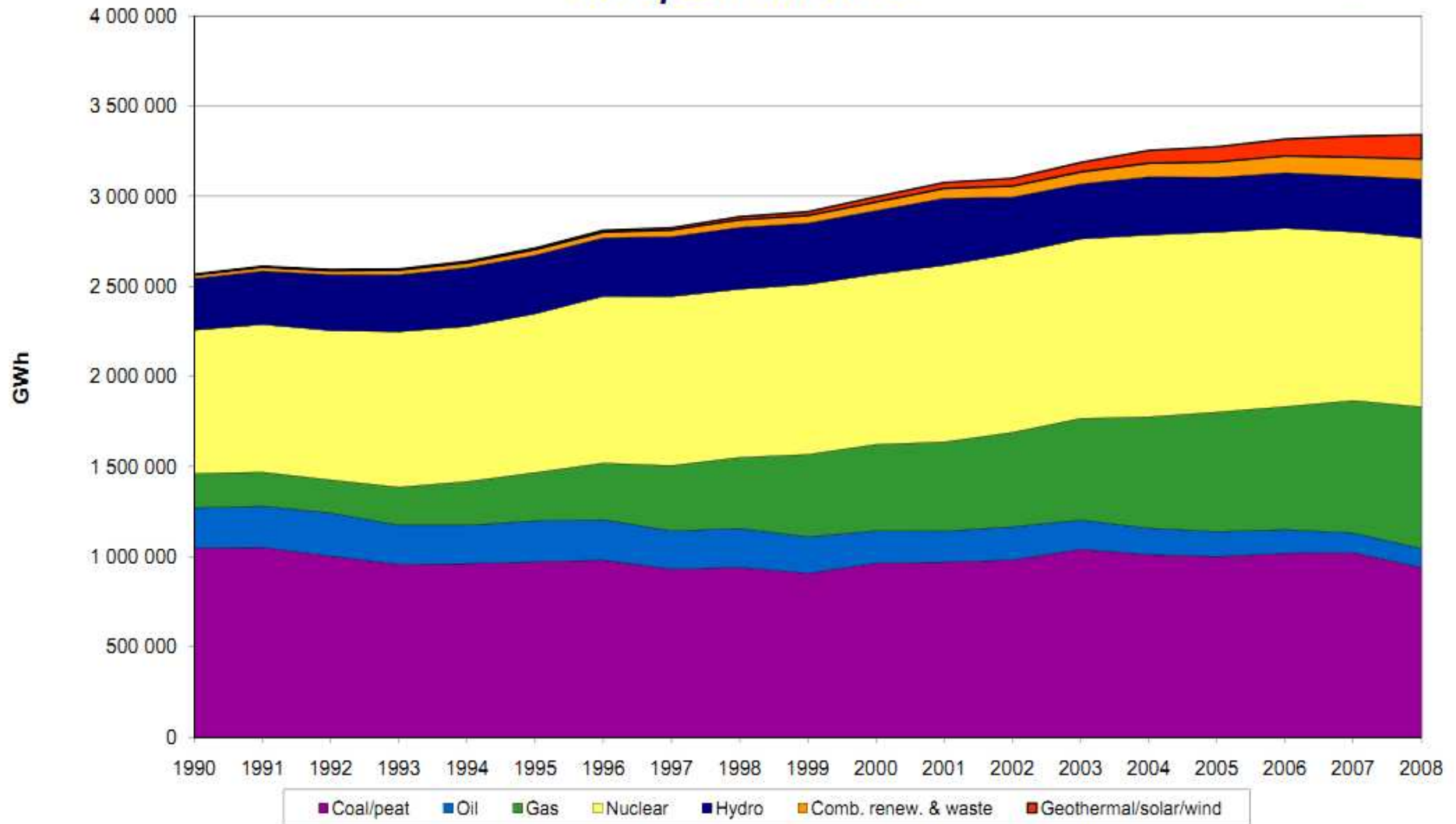
Total primary energy supply* European Union - 27

* Excluding electricity trade.

Electricity generation by fuel *European Union - 27*

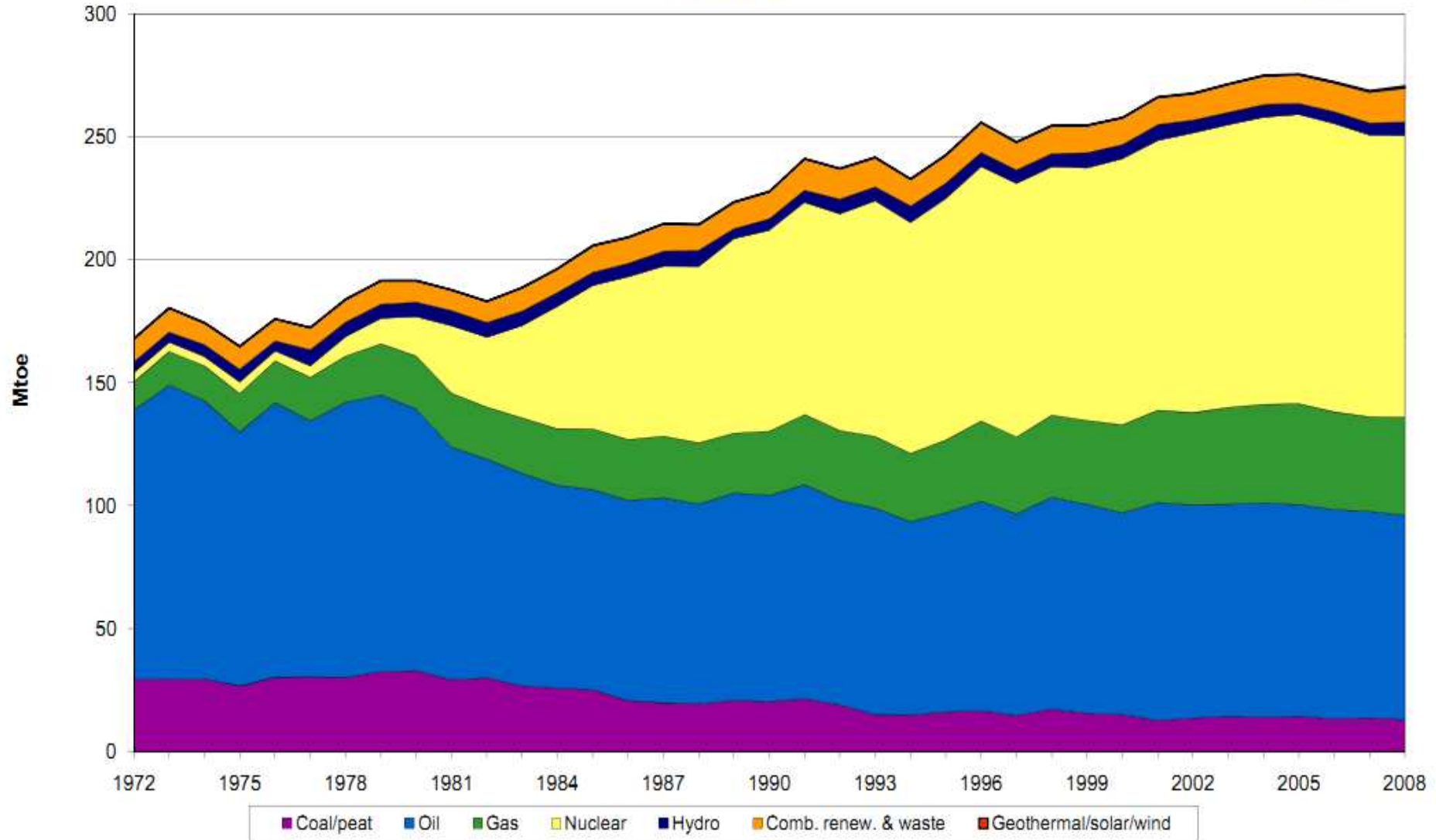
Francie

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Total primary energy supply* *France*

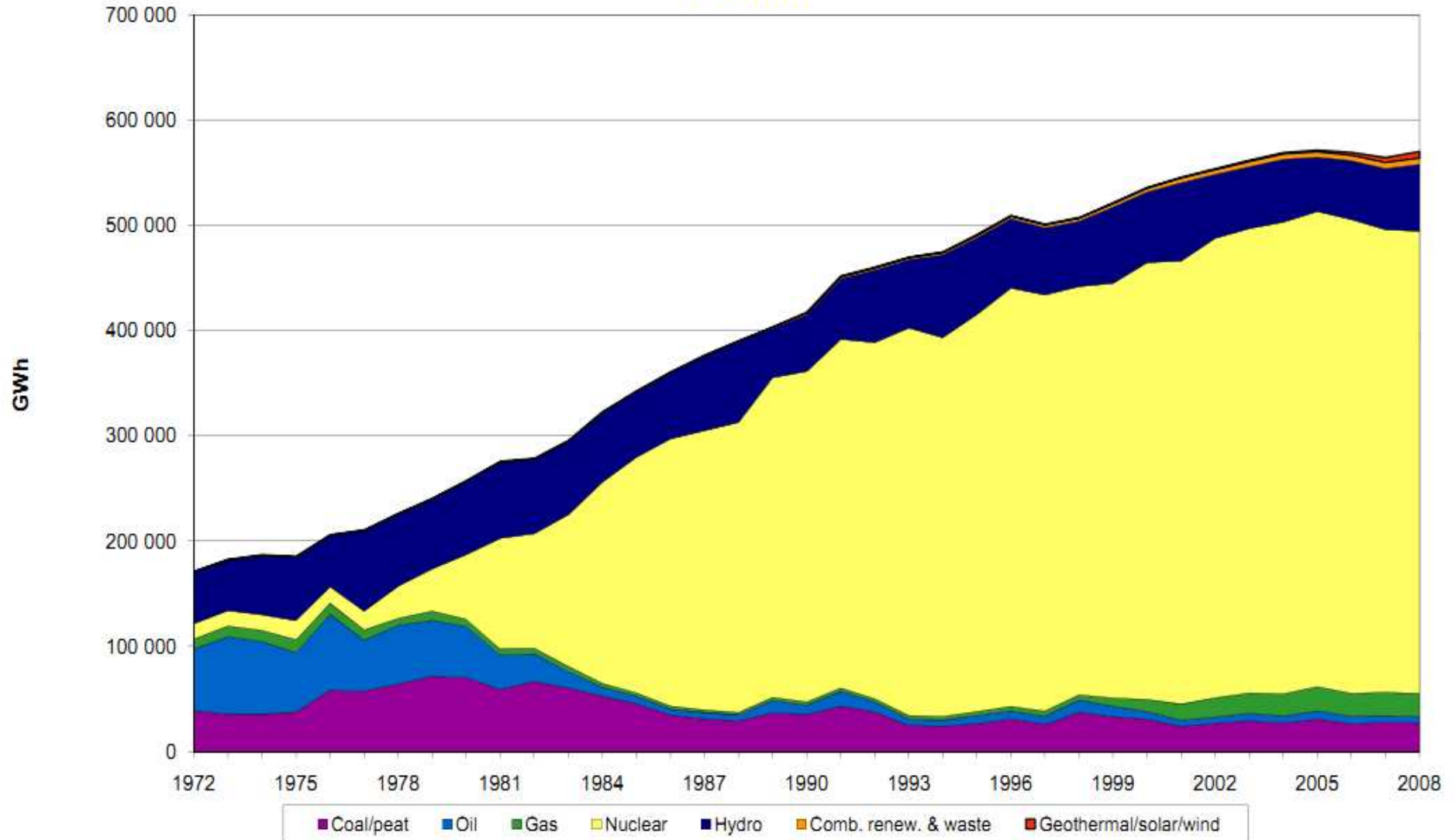

* Excluding electricity trade.

Electricity generation by fuel

France

Francie

- Poměrně neobvyklá struktura dodávek energetických surovin (ad krize 1973/1974).
- Velmi malé množství domácích zdrojů
- Od 70ties rozvoj jaderného programu, 80ties revize, ale pak znova rozvoj(největší podíl jaderné energie na produkci elektřiny ve světě)
 - Veřejné mínění Fr. vs. Něm.
- Energetický sektor = monopolistický způsob řízení (národní šampioni EDF a GdF) součást „public services“
- Propagátor boje proti klimatickým změnám (i vzhledem k vlastnímu extrémně nízkému procentu podílu fosilních paliv na výrobě elektřiny)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

MUNI
MASARYKOVA UNIVERZITA
BRNO

Francie

- Energetická bezpečnost – vzhledem k závislosti na jádře jiná povaha než u zbývajících zemí, např. u plynu ale jiná strategie než EK
- Upřednostňuje dlouhodobé kontrakty s producenty
- Obnovitelné zdroje upozaděny díky jaderné energii
- Vztah k EEP: pozice black sheep?, EEP neodmítá jako celek, ale mělo by působit ve prospěch jaderné energie, silné tlaky na přispůsobení se unijnímu prostředí

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Německo

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

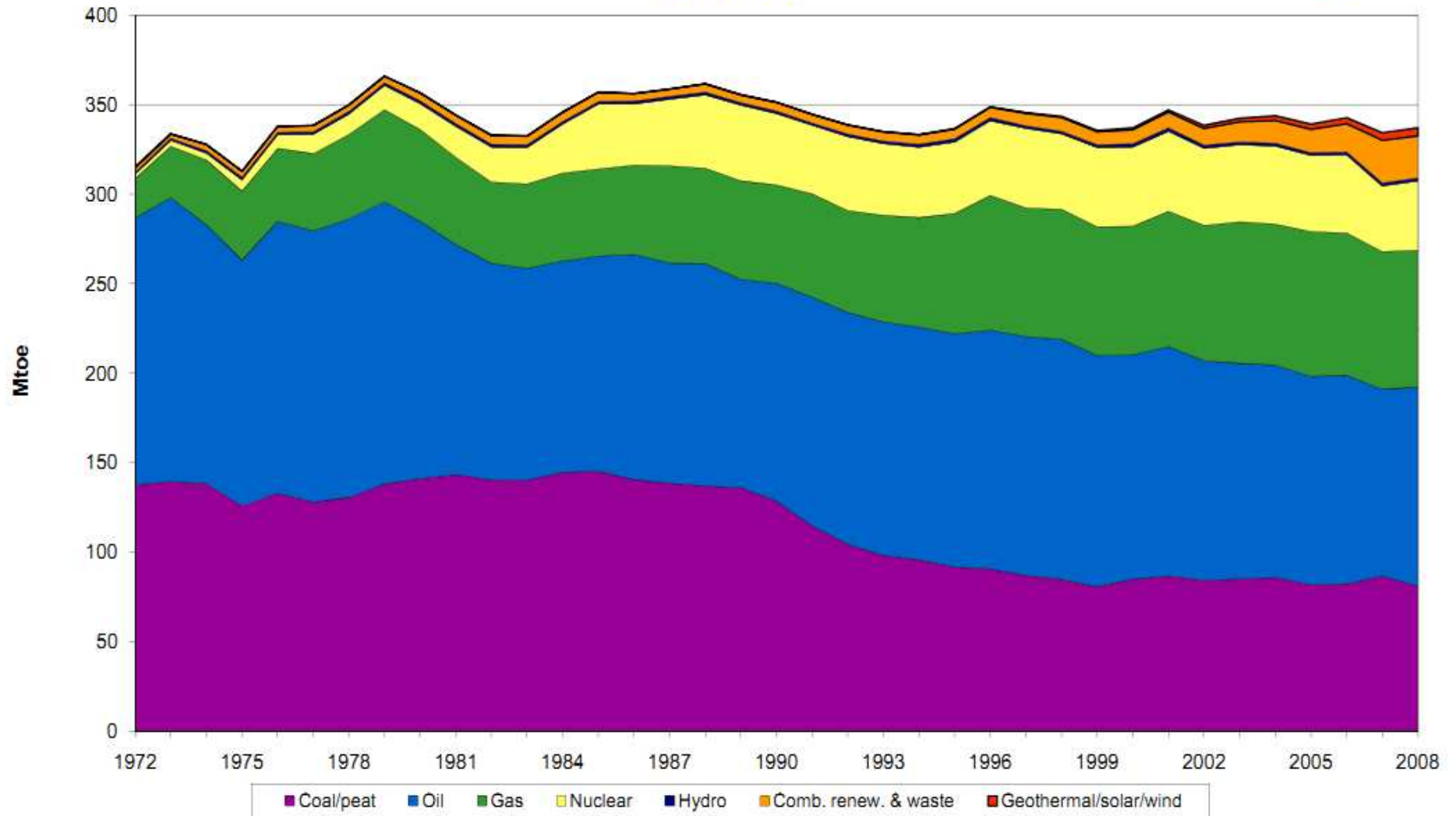

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopost

Total primary energy supply* Germany

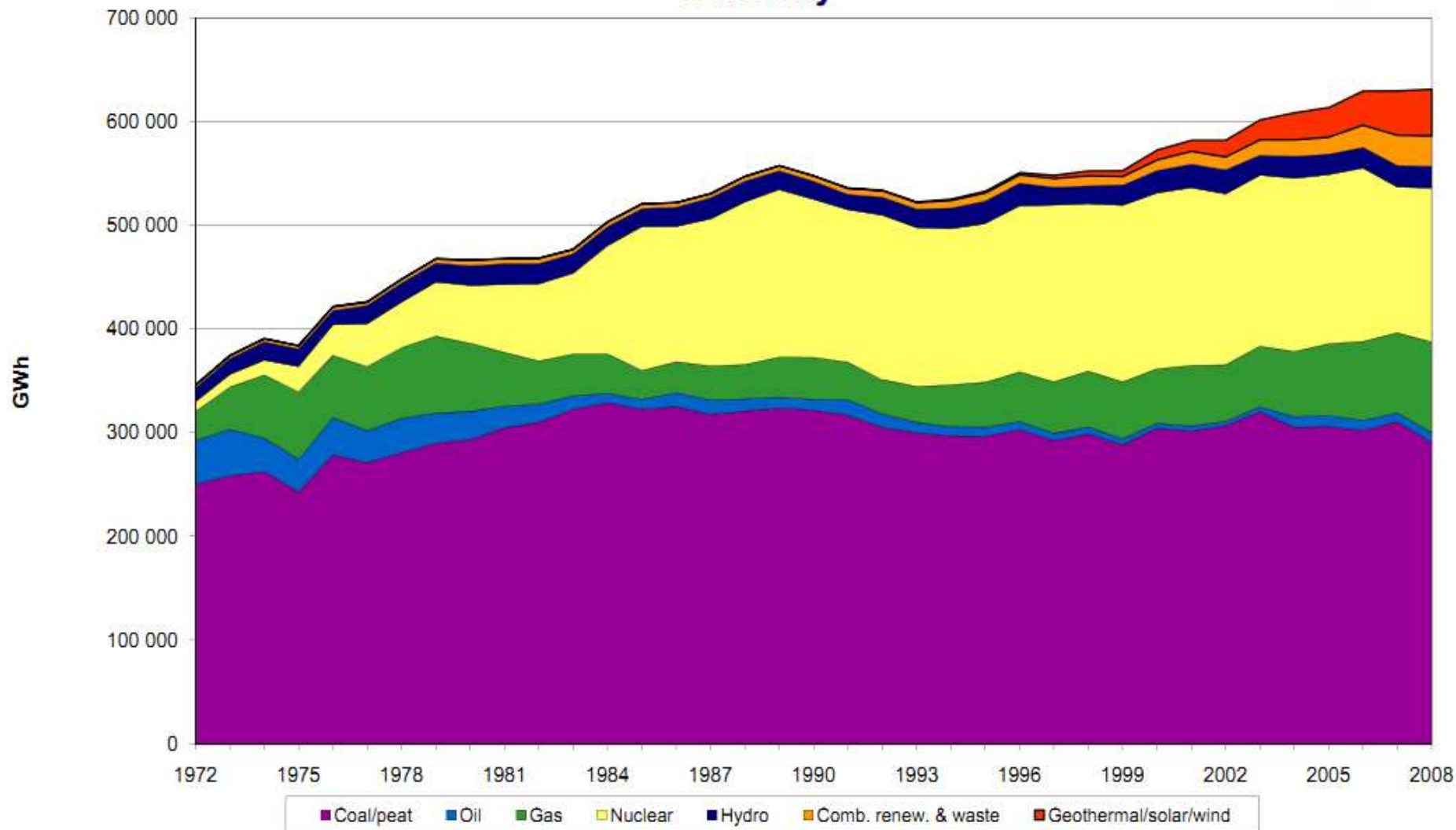

* Excluding electricity trade.

Electricity generation by fuel

Germany

Německo

- Dominující část energetického mixu stále ještě fosilní paliva
- „pionýr v boji s klimatickými změnami“ (nejenom snižování CO₂, ale rovněž i ener. efektivita + úspory)
- ⇒) dlouhodobá stagnace spotřeby
- Podpora obnovitelných zdrojů – konsensus mezi vládními elitami a společností, odhodlání k dlouhodobým projektům
- „Motor“ EEP – Kjóto, EU-ETS... ALE oblast liberalizace problematická (národní šampioni + Gazprom)
- Bezpečnost dodávek – složitější situace než VB, dříve problém ropa a plyn (Nord Stream...)
- Na cestě k bezjadernému Německu

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Velká Británie

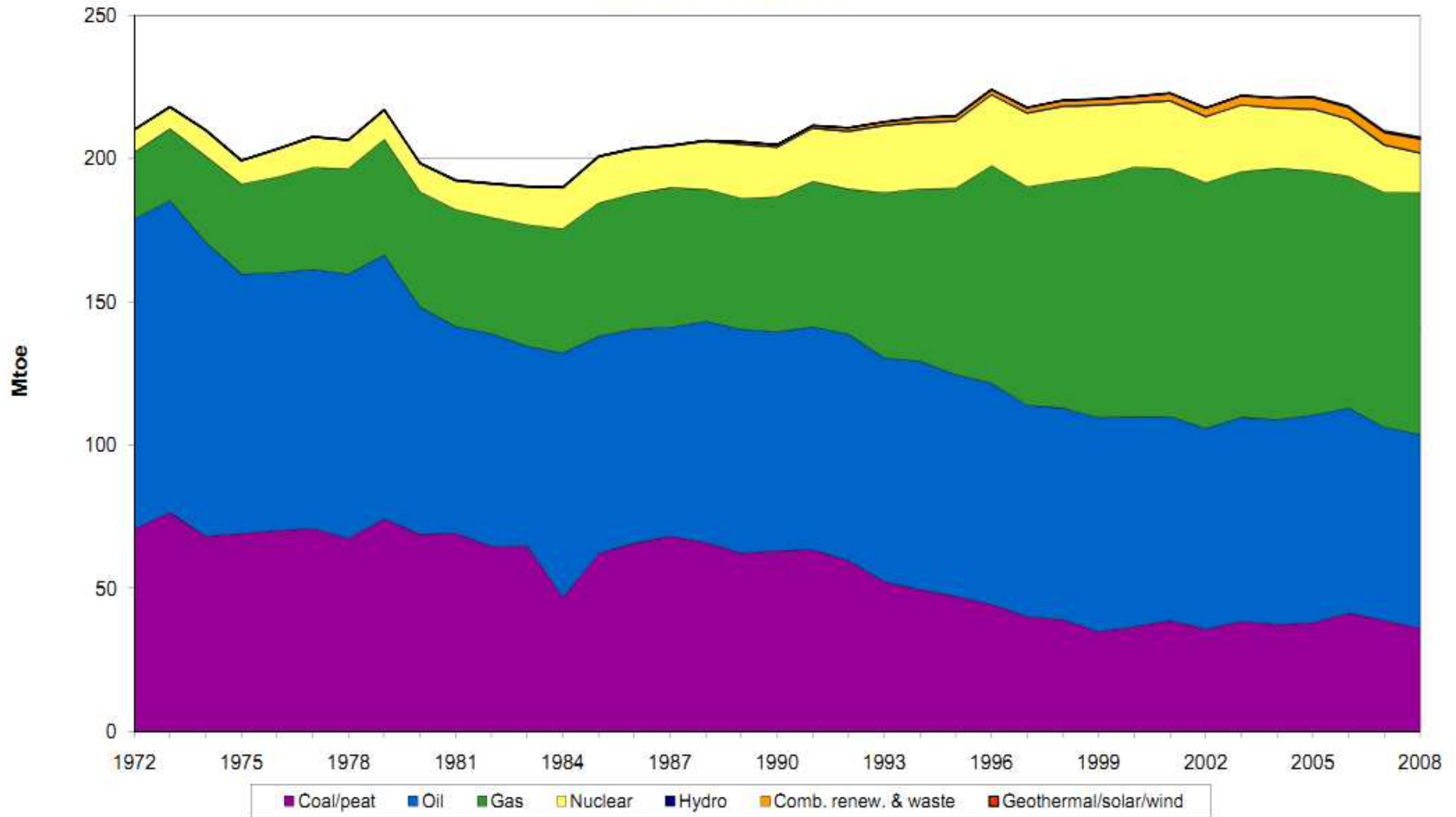
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

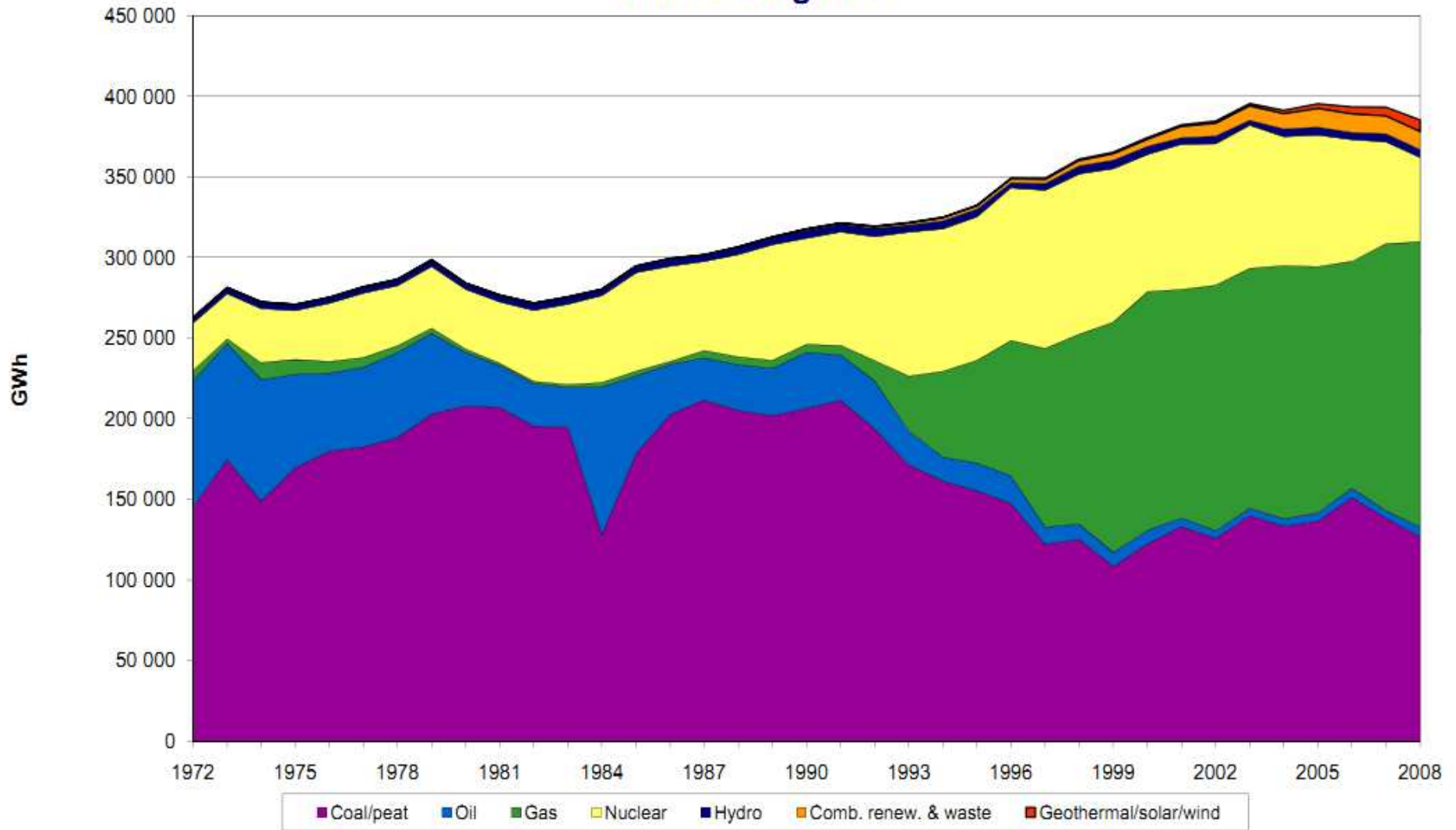
Total primary energy supply* United Kingdom

* Excluding electricity trade.

Electricity generation by fuel *United Kingdom*

Velká Británie

- Nigel Lawson (1982): “The Market for Energy“
- 80ties, 90ties liberalizace celého energetického sektoru – prodej společností, rozmělnění státních orgánů, stát bez přímé možnosti kontroly energetika sektor jako každý jiný, vitální část trhu
 - Negativní dopady – pokles investic? Věda, výzkum?
- Z historického exportéra -) importérem
- Podpora EEP = jakákoliv jiná další politika, rozpor – ochota nechat jednat nadnárodní centrum v otázkách fungování trhu vs. zasahování EU do geopolitických prvků ES
- Podpora jaderné energie (FR –VB tandem)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Polsko

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

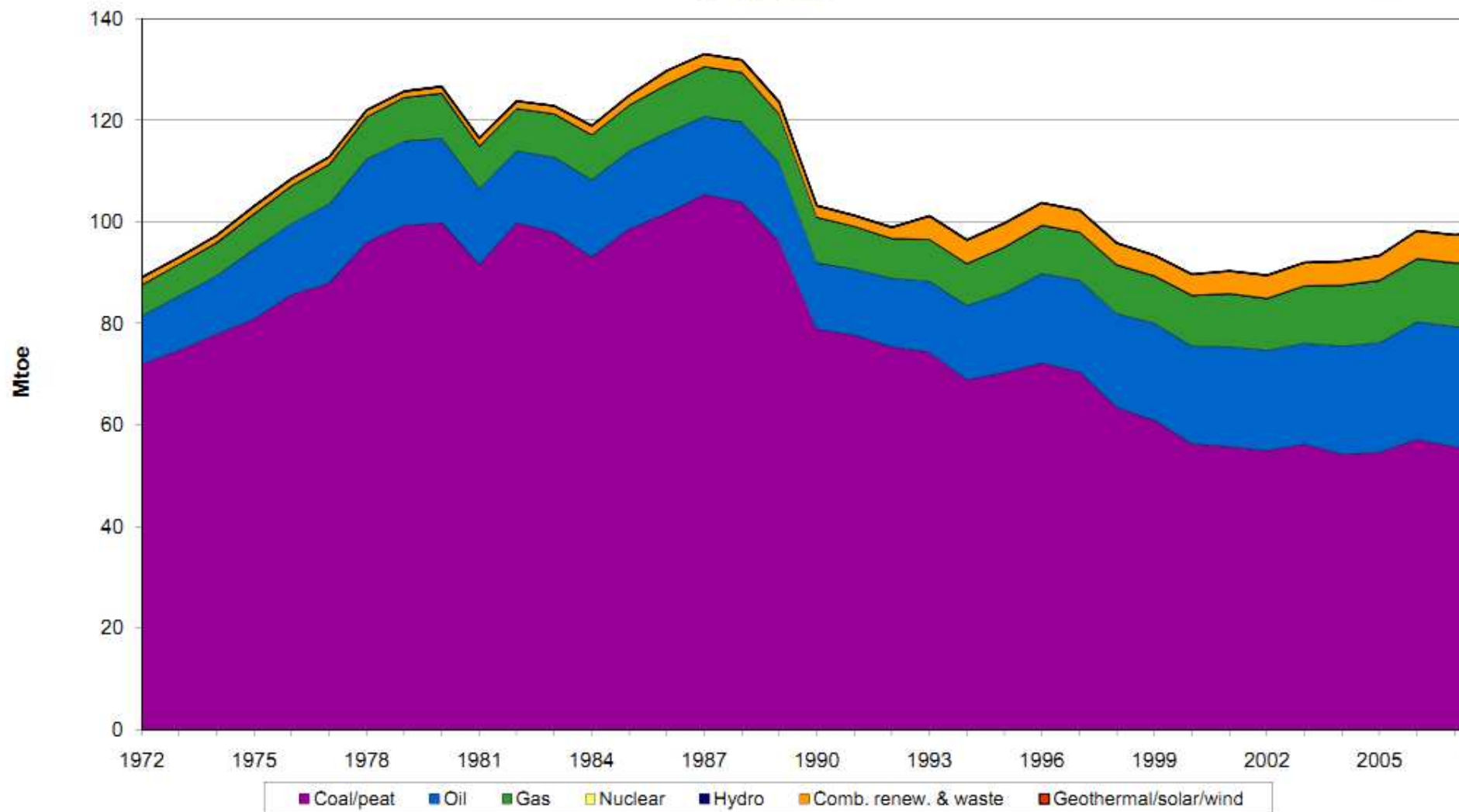

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Total primary energy supply* *Poland*

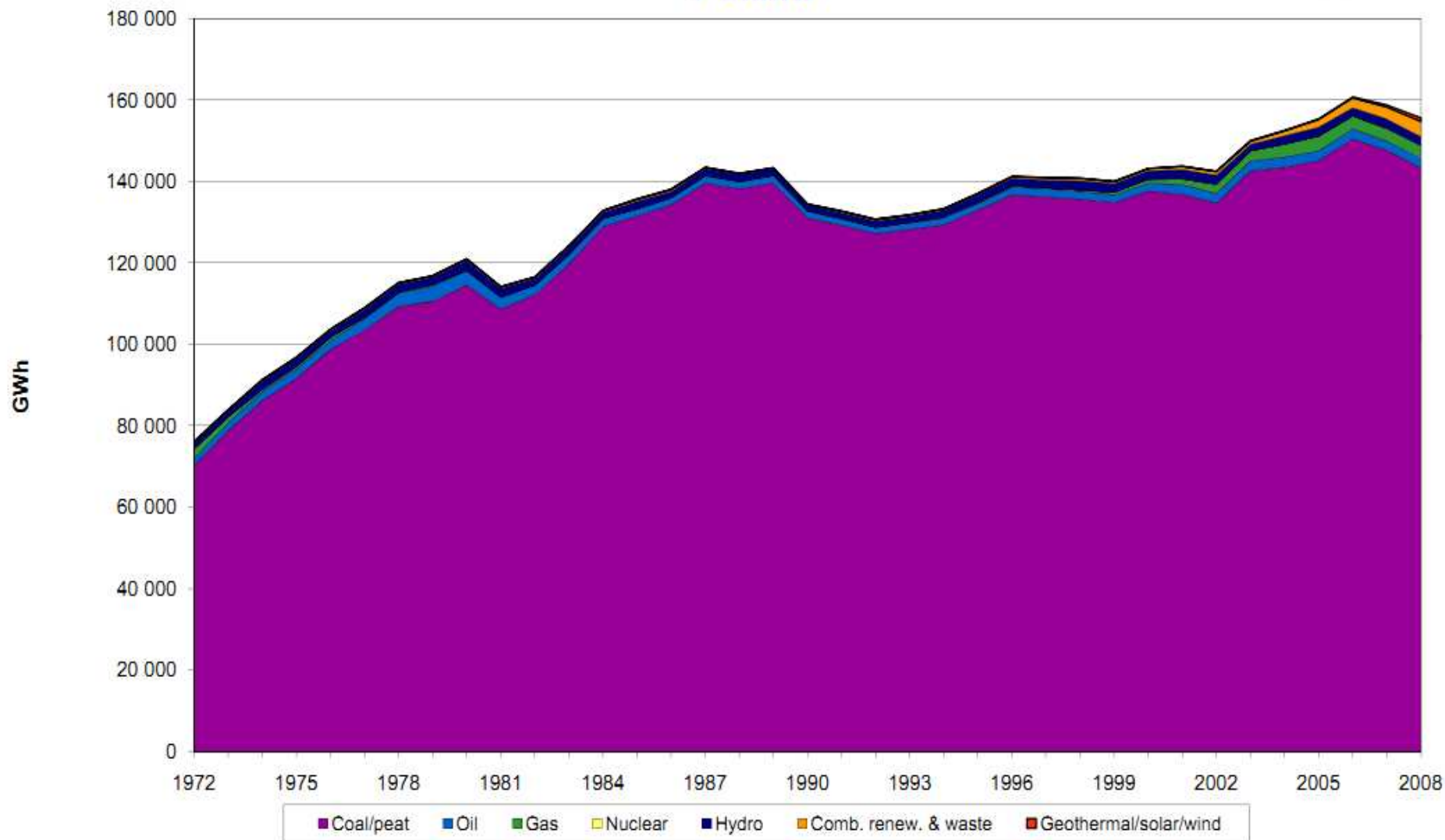

* Excluding electricity trade.

Electricity generation by fuel

Poland

Polsko

- ❑ Zelený ostrůvek uvnitř recesí zmítané Evropy?
- ❑ Očekávaný nejrychlejší ekonomický růst v regionu
- ❑ Pozice ERU –polské firmy vs. zahraniční, přílišná regulace trhu?
- ❑ Zastaralé energetické zdroje, převažují elektrárny na fosilní paliva (přes 98 % produkce) s průměrným stářím přes 30 let
- ❑ Reforma uhelného sektoru
- ❑ Podinvestovanost sektoru (speciálně přenosová síť – export max 5% spotřeby)
- ❑ závazek dosáhnout do roku 2020 15 % podílu obnovitelných zdrojů energie na celkové produkci (splněna ani ne polovina).
- ❑ Privatizace? Liberalizace?
- ❑ Nové trendy – shale gas, jaderná energie

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

MUNI
MASARYKOVA UNIVERZITA
BRNO

Švédsko

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

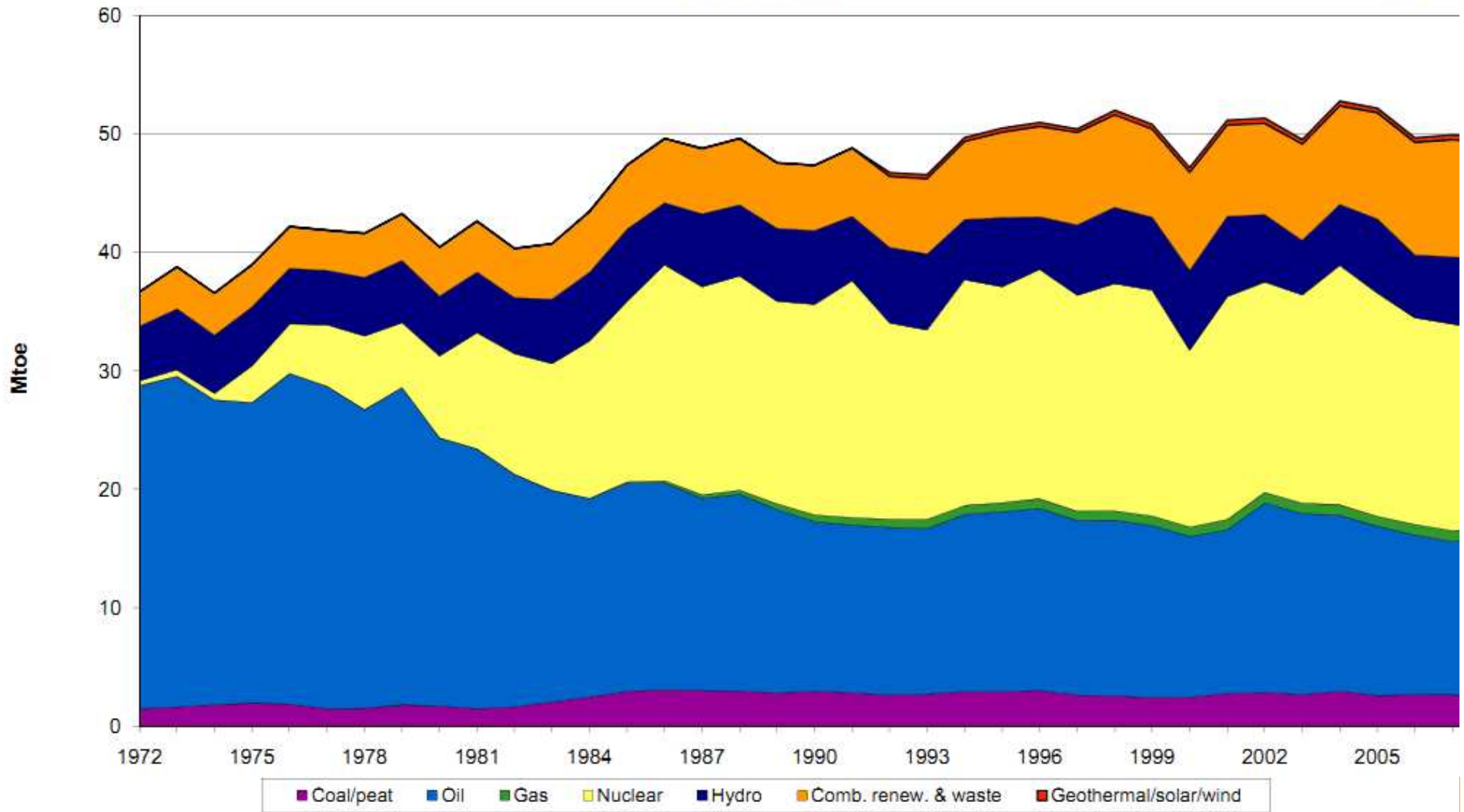

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopost

Total primary energy supply* Sweden

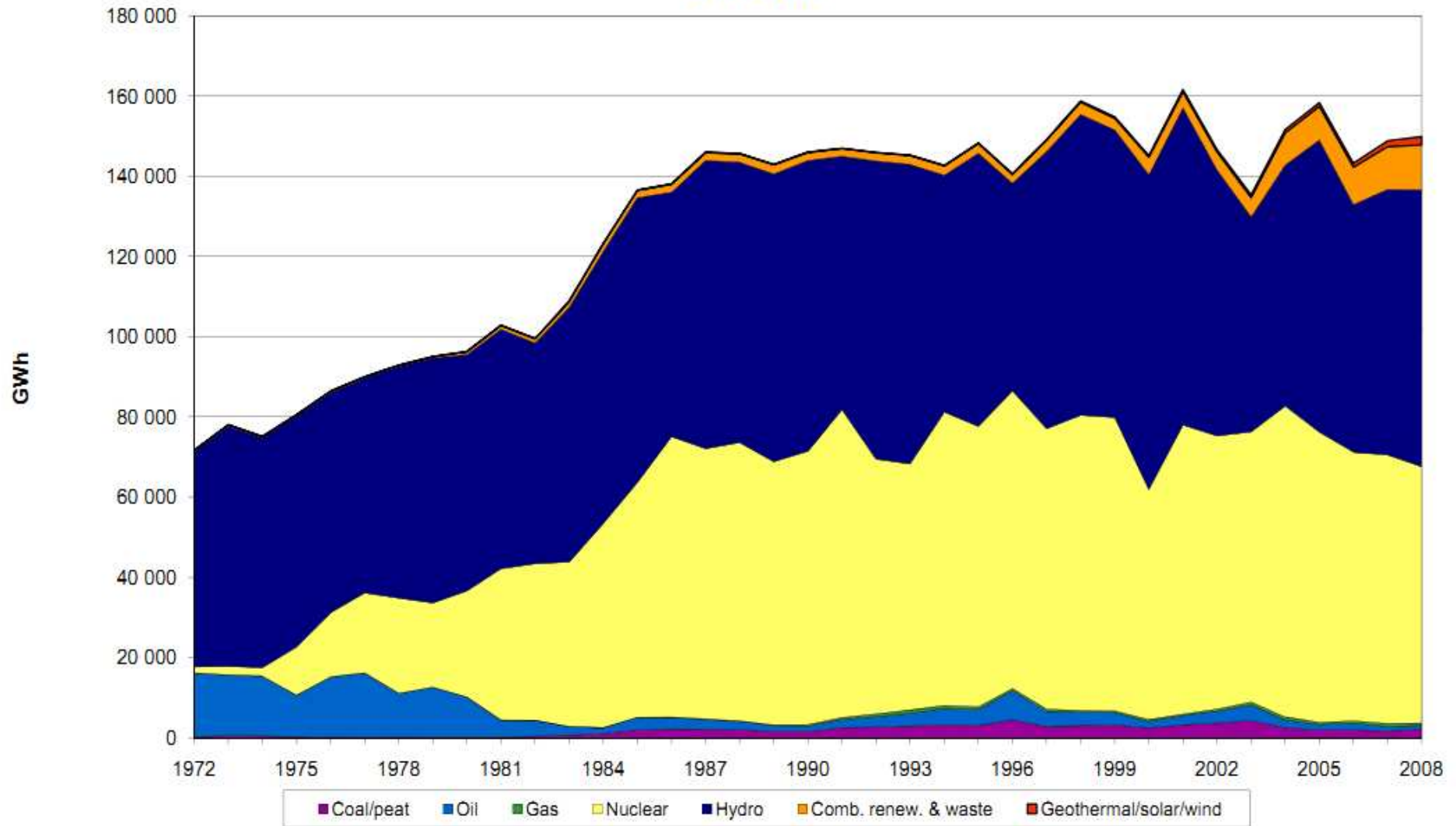

* Excluding electricity trade.

Electricity generation by fuel

Sweden

Švédsko

- Velmi nízký podíl fosilních zdrojů, zdařilá diverzifikace dovážených zdrojů, byť s dlouhodobou závislostí na infrastrukturním spojení s Dánskem
- Dlouhodobá energetická strategie je založena na „udržitelném energetickém systému“ a rozvoji především obnovitelných zdrojů energie (v roce 1990 podíl 33.3 %, v roce 2009 44.7 %) a současně i co nejvíce snížit závislost na dovozu, dlouhodobě vyrovnaná TPES (již od 70ties)
- Velkým tématem je zde otázka jaderné energetiky
- Pevná součást „severského elektrického systému“ = jeden z aktivních proponentů liberalizace uvnitř EU
- Tradiční role poplatků v energetickém sektoru jako regulačního nástroje

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Španělsko

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

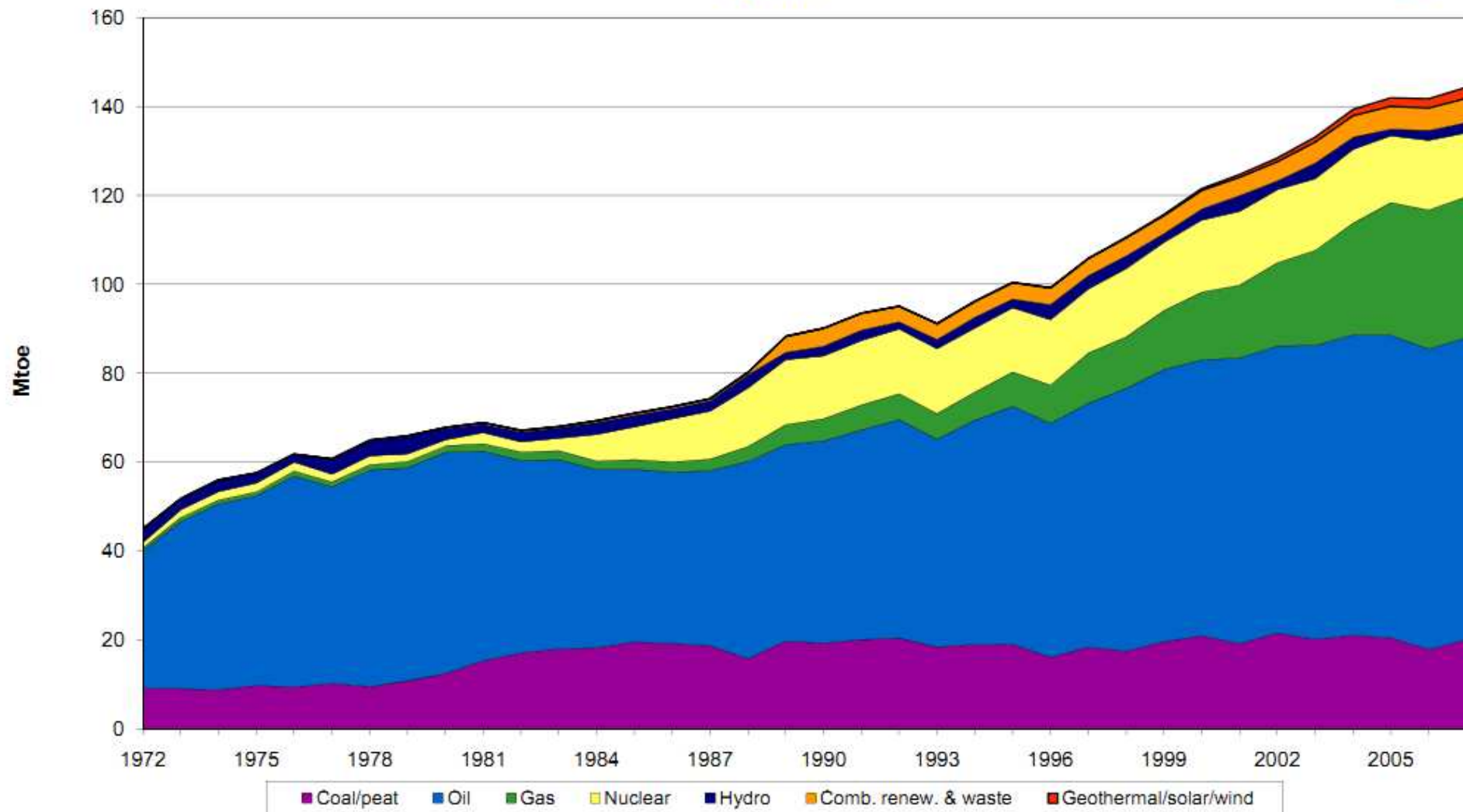

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopost

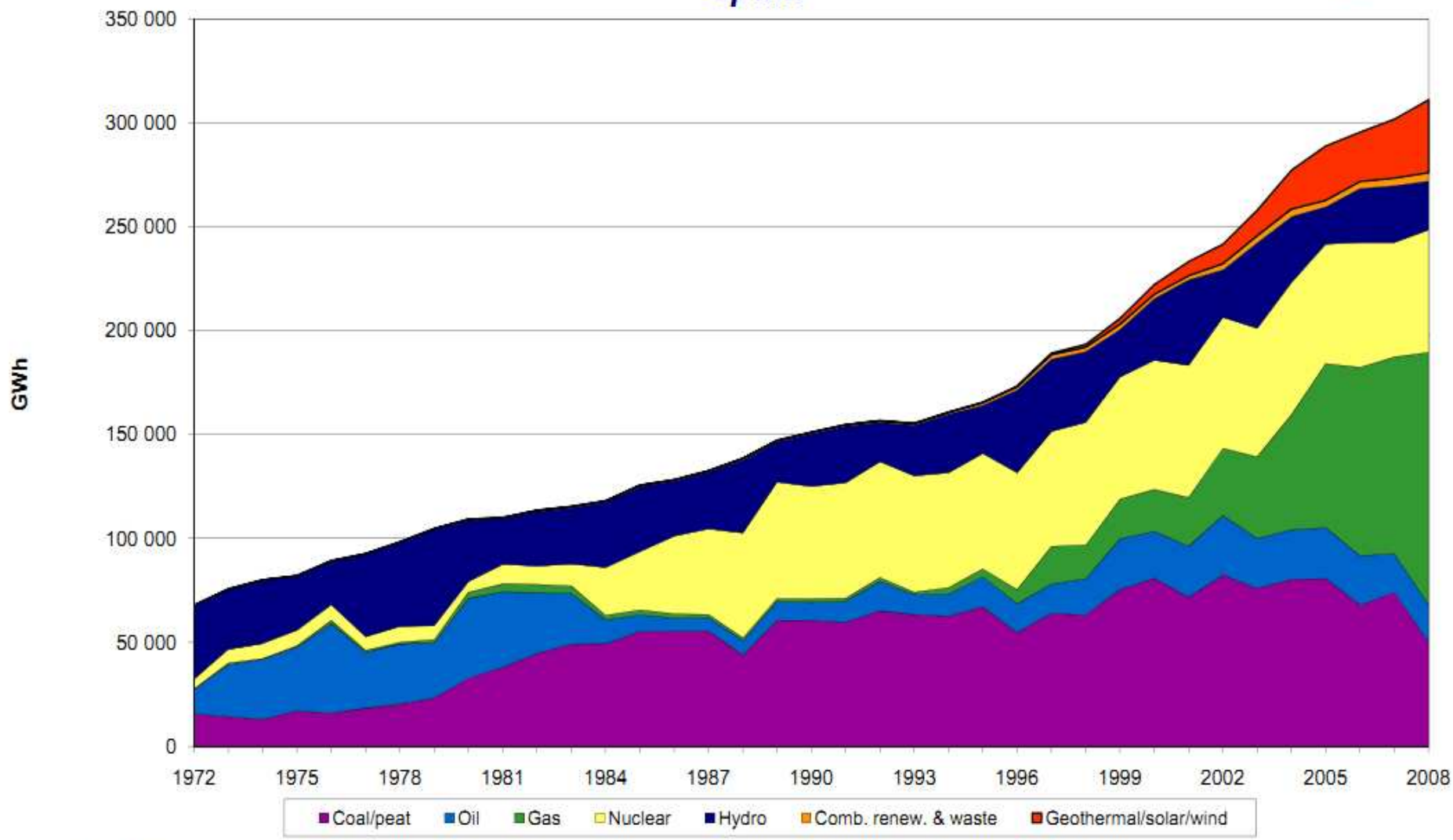
Total primary energy supply* Spain

* Excluding electricity trade.

Electricity generation by fuel

Spain

Španělsko

- Malá míra domácích zdrojů (např. import plynu dosahuje až 99% - Alžírsko, Nigérie, Trinidad a Tobago, Katar, Egypt, Norsko), mimo hlavní evropské trasy + monopolistický soused
- Nutnost investic do energetického sektoru
- V posledních letech tématem především plyn + obnovitelné zdroje (vítr, slunce) a utlumování jaderných kapacit
- Energetická bezpečnost není čelním tématem, ale přitom vysoká závislost na dovozu (2008 – 81,25%)
- „Velmoc LNG“ = rostoucí podíl plynu na TPES, největší dovozce LNG v Evropě, 3.největší na světě, strmý nárůst (z 50% v roce 2000 na 80 % v roce 2010)
- Z geografické pozice se odvíjí i přístup k EEP Z „energetického ostrova“ relevantním hráčem? (viz externí rovina EEP, jaderná platforma)
- Silná rozhodovací role jednotlivých regionů

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Děkuji Vám za pozornost
zapletal@fss.muni.cz

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ